
TILSYNSUTVALGET
FØR DOMMERE

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 4. februar 2021 truffet vedtak i

- Sak nr:** 20-079 (arkivnr: 20/2931)
- Saken gjelder:** Klage fra A på tidligere dommerfullmektig B, tingrettsdommer C og sorenskriver D ved X tingrett
- Utvalgsmedlemmer:** Bjørn Eirik Hansen (leder)
Heidi Heggdal
Ketil Myhre
Eva Albertsen Malt
Turid Ellingsen
- Offentlighet:** I medhold av offentlighetsloven § 13 første ledd, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1, er private parters navn unntatt fra offentlighet. For øvrig er vedtaket offentlig, jf. offentlighetsloven § 3.
- Vedtak:**
1. Klagen avvises i den utstrekning klagefristen er oversittet eller gjelder forhold Tilsynsutvalget ikke har myndighet til å vurdere.
  2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B, tingrettsdommer C og sorenskriver D.

Innledning:

Ved brev av 23. oktober 2020 har A klaget på tidligere dommerfullmektig B, tingrettsdommer C og sorenskriver D ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt tidligere dommerfullmektig B, tingrettsdommer C og sorenskriver D, som ved brev av henholdsvis 25. november 2020, 2. desember 2020 og 25. november 2020 har avgitt uttalelse. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra motpartens prosessfullmektig.

Saksfremstilling:

Den underliggende saken gjaldt behandlingen en konkurssak, med klager som part. Konkursbegjæringen ble behandlet i rettsmøtet den 6. februar 2019, og konkurs ble åpnet ved kjennelse av 8. februar 2019. Saken ble behandlet av dommerfullmektig B. Den 20. august 2020 avsa dommerfullmektig B kjennelse om innstilling av bobehandlingen.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Den 20. august 2020 har dommerfullmektigen inntatt forhåndsstandpunkt om å innstille saken, til tross for innsigelser. Ikke på noe punkt i kjennelsen fremgår motargumentasjonen som er reist av han. Det er begivenheten 20. august 2020 som er grunnlaget for alle de innklagede- i forhold til disiplinærtiltak. At dommerfullmektigen fremsto som særdeles dårlig forberedt, fremgår av resultatet.

Dommerfullmektigen må, slik han oppfatter hendelsen, ha fått klare signaler for hvordan begjæringen skulle behandles. Dette kom også til uttrykk gjennom dommerfullmektigens opptreden under rettsmøtet den 6. februar 2019. Kort tid etter rettsmøtet hadde klager et møte med sorenskriveren om dommerfullmektigens opptreden under rettsmøtet den 6. februar 2019. Tilsynsutvalget har hjemmel til å vurdere tidligere oppførsel til dommerfullmektig B, uten at det derved treffes vedtak i strid med domstolsloven § 237 fjerde ledd. Særlig det forhold at det umiddelbart etter hennes oppførsel, ble tatt kontakt med hennes overordnede administrative leder – sorenskriver D, bør alene tilsi reaksjon i forhold til disiplinærtiltak.

Han har fra 14. mai 2020 gjort en rekke henvendelser til tingretten for å få i stand et møte for å avklare. Han har sendt e-post og ringt til sekretærer og bedt om å få snakke med aktørene i saken, uten å lykkes. Saksbehandlerne har gitt tilbakemelding om at de skal informere de involverte dommerne, men det er ikke kommet annen tilbakemelding enn at de skal sende e-post, samt problemer med Korona. Det er heller ikke fra sorenskriveren kommet noe reaksjon på møtet de hadde om dommerfullmektigen.

Når det gjelder tingrettsdommeren har dommeren til rettsmøtet den 6. februar 2019 og til avgjørelsen 20. august 2020 vært klart forhåndsinnstilt og hadde inntatt forhåndsstandpunkt. Dommeren har gitt instruks til dommerfullmektigen, som på sin side da ikke hadde noe valg.

Klagen mot sorenskriveren retter seg mot at sorenskriveren ikke påser administrativt overfor sine ansatte, herunder at innkommet henvendelse ikke kommer behandlende dommer til orientering. I tillegg har sorenskriveren ikke gitt tilbakemelding på klagen han fremsatte mot dommerfullmektigen, for så å tillate at dommerfullmektigen fikk avsi kjennelsen av 20. august 2020.

Innklagede – tidligere dommerfullmektig B – har i hovedsak vist til følgende:

Hun bestrider fremstillingen klager har gitt av hennes behandling av saken. Hun hadde ikke på forhånd inntatt et standpunkt om å innstille boet. Tingrettsdommer C har ikke på noe tidspunkt

under saksforløpet forsøkt å gi henne instruksjoner om håndteringen av saken. Kjennelsen er skrevet og avsagt av henne, uten innblanding fra andre dommere i domstolen.

Hun kjenner seg heller ikke igjen i den fremstillingen som klager har gitt av hennes fremtoning i rettsmøtet den 6. februar 2019. Hun kjenner seg heller ikke igjen i anførselen om at hun skal ha vært forutinntatt.

Innklagede – tingrettsdommer C – har i hovedsak vist til følgende:

Slik han oppfatter oppsummeringen av klagen, gjør klager det gjeldende at han opptrådte kritikkverdig ved å være forutinntatt ved behandlingen av klagers konkurssak. Han finner grunn til å understreke at han ikke behandlet klagers konkurssak, heller ikke indirekte gjennom å instruere dommerfullmektigen i sakens anledning. Dette gjelder så vel spørsmålet om hvorvidt konkurs skulle åpnes, som spørsmålet om utsettelse. Han har heller ikke behandlet spørsmålet om innstilling av bobehandlingen, herunder ikke instruert sakens dommer om dette.

Ettersom det er gjort et poeng av at bostyrer og undertegnede tidligere arbeidet i samme advokatfirma, skal det presiseres at han heller ikke har avgjort hvem som skal være bostyrer i konkursboet.

I klagen er det videre uriktig lagt til grunn at han var involvert i en sak om tvangssalg av borettslagsandel i 2016. Denne saken fikk han første gang kunnskap om da han behandlet en arrestsak mellom de samme parter i 2018.

Det er fra klagers side gjort gjeldende en antagelse om at han har ansvar som avdelingsleder i tingretten. Han har aldri hatt et slikt ansvar eller en slik stilling.

Innklagede – sorenskriver D – har i hovedsak vist til følgende:

Under konkursforhandlingene anførte klager å være solvent. Som det fremgår av rettsboken, ble det under rettsmøtet tatt pause for at klager skulle få innhente dokumentasjon for å vise dette. Slik dokumentasjon ble, slik dommerfullmektigen vurderte det, ikke fremlagt.

Tingretten behandler ca 1300 begjæringer om åpning av konkurs i året. Det settes vanligvis av ½ time til behandling av hver begjæring. I nærværende sak var det avsatt 1 time. Bakgrunnen for dette var at det ble antatt at det kunne bli fremsatt en del innsigelser i forbindelse med behandlingen av begjæringen, slik det også ble. Rettsmøtet varte i 1 time og 45 minutter. Til anførselen om at han ikke påser at innkomne henvendelser, e-poster og prosesskrift kommer til behandlende dommere, antas det at det siktes til at klagers kommentarer til rekvirentens sakskostnadsoppgave ikke kom frem til dommerfullmektigen før åpningskjennelsen ble avsagt. Dette skyldes at klager sendte sine kommentarer på e-post direkte til saksbehandler på saken, som hadde fri denne dag. Dommerfullmektigen har opplyst at det under rettsmøtet uttrykkelig ble opplyst at eventuelle kommentarer måtte sendes til dommerfullmektigens adresse. Dette ble ikke etterkommet av klager. Det er i domstolen, og heller ikke i øvrige domstoler, mulig å gå inn på de enkelte medarbeideres epostkontoer og kontrollere hva som er innkommet der. Dette kan kun gjøre i ekstraordinære tilfeller.

I klagen anføres det at han i fellesskap med de øvrige innklagede dommerne skal ha medvirket til at klagers bo ble tatt under konkursbehandling. Det er ikke grunnlag for en slik anklage.

Tingrettsdommer C er ikke avdelingsleder og har et ordinært kollegaforhold til dommerfullmektigen. Tingrettsdommeren er imidlertid medlem av deres faggruppe for konkurs, og det var naturlig at dommerfullmektigen konfererte med tingrettsdommeren om spørsmål og utfordringer som oppsto under møtet. Det er intet grunnlag for anførselene om at dommerens

tidligere befattning med saker som berører klager skulle ha en forutinntatt holdning eller hatt noe ønske om å påvirke saken til ugunst for klager.

Det er riktig at klager etter rettsmøtet uvarslet møtte opp på hans kontor og fremførte innsigelser mot dommerfullmektigens behandling av saken. Han tok seg tid til å høre på det klager hadde å si, som i hovedsak er det samme som anføres i klagen. Han meddelte at han ville ta en samtale med dommerfullmektigen og formidle de synspunkter som ble fremført. Etter at møtet var avsluttet hadde han en samtale med dommerfullmektigen, som redegjorde for sin oppfattelse av gjennomføringen av rettsmøtet. Denne redegjørelsen samsvarer med dommerfullmektigens uttalelse til klagen. Han fant ikke grunn til å gi noen tilbakemelding til klager om innholdet i samtalen med dommerfullmektigen, da han ikke ønsket å inngi seg på polemikk om hva som faktisk hadde funnet sted under rettsmøtet.

Det er riktig at klager i sommer ved flere anledninger har anmodet om å få snakke med behandlende dommer i boet eller sorenskriver. Slik henvendelsene er notert i tingretten, gjaldt de behandlingen av dødsboet til klagers ektefelle. Ved alle anledninger er klager anmodet om å kontakte bostyrer, eventuelt sende en skriftlig henvendelse til tingretten. Dette har klager ikke ønsket.

Klager har gjennom sin advokatvirksomhet vært prosessfullmektig i en rekke saker for domstolen. I saker hvor klager har vært personlig involvert, har tingretten vært opptatt av at klager skal behandles som enhver annen borger.

Prosessfullmektig – advokat E – har i hovedsak uttalt følgende:

Innledningsvis må det sies at han har en viss sympati med klager. Rettsreglene, herunder også konkursreglene, er likevel utformet slik at menneskelige hensyn sjeldent hensyntas i nevneverdig grad.

Han deler ikke klagers syn når det gjelder saksbehandlingen i domstolen. Hans inntrykk er at dommerne behandlet sakene svært profesjonelt, og ga klager mye tid og rom til å prosedere sin egen sak. Selv om det i arrest- og konkursaker erfaringsvis settes av lite tid til forhandlingene, oppfattet han det slik at dommerne overhodet ikke forsøkte å forhaste saken. De var involvert, ga pauser, drev aktiv saksstyring og stilte gode og mange spørsmål. Selv om B var en relativt ny dommerfullmektig, oppfattet han dommerfullmektigen som faglig sett svært dyktig.

Han har på ingen måte oppfattet noen av dommerne som forutinntatte. Klager hadde heller ingen innvendinger mot habiliteten til dommerne.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstoloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

Tilsynsutvalget kan ikke ta en klage til behandling dersom den er fremsatt mer enn ett år etter at de påklagede forhold fant sted, jf. domstoloven § 237 fjerde ledd. Denne fristen er absolutt og gjelder uten unntak. Klager har presisert i klagen at det er «begivenheten 20. august 2020 som er grunnlaget for alle de innklagede- i forhold til disiplinærtiltak». Likevel fremgår det flere steder i klagen at han er sterkt misfornøyd med dommerfullmektigens opptreden under rettsmøtet den 6. februar 2019. Klager har også anført at Tilsynsutvalget har hjemmel til å vurdere tidligere oppførsel til dommerfullmektigen, uten at det derved treffes vedtak i strid med domstoloven

§ 237 fjerde ledd. Det er uklart for Tilsynsutvalget hva klager mener med dette. Klagen er datert 23. oktober 2020, mer en ett og ett halvt år etter rettsmøtet den 6. februar 2019. For det tilfelle at klagen også omfatter dommerfullmektigens opptreden under dette rettsmøtet, viser utvalget til at klagefristen på ett år er utløpt og at denne delen av klagen uansett må avvises.

Tilsynsutvalget oppfatter videre klagen slik at det også anføres at det er i strid med god dommerskikk at sorenskriveren «tillot at hun fikk avsi kjennelse 20. august 2020». Hvorvidt dommerfullmektigen var inhabil er et forhold som kan brukes som ankegrunn og som utvalget dermed ikke kan vurdere. Denne delen av klagen avvises.

Tilsynsutvalget kan ikke vurdere eventuelle pengekrav som klager har mot tingretten. Den delen av klagen hvor klager anfører at «sorenskriveren er administrativt ansvarlig for at kr. 2.850,- (Y-saken) utbetales klager – A» skal dermed avvises.

Klager har som nevnt ovenfor presisert at klagen gjelder «begivenheten 20. august 2020 som er grunnlaget for alle de innklagede. Den 20. august 2020 ble det avsagt kjennelse om innstilling av konkursboet. Så langt klagen retter seg mot dommeradferd i forkant av at kjennelsen ble avsagt, er det forhold Tilsynsutvalget kan vurdere.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

I forarbeidene til domstoloven kap. 12, er det nærmere beskrevet hva som skal være retningsgivende for utvalgets vurdering av dommeratferd.

Utvalget viser bl.a. til Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 199 hvor følgende er uttalt:

”God dommerskikk har å gjøre med hvordan en dommer utfører sine oppgaver. God dommerskikk er knyttet til en rekke forhold. For det første vil dommerens opptreden i retten være gjenstand for vurdering. I den forbindelse kan spørsmål om møteledelse, opptreden overfor parter, vitner og andre aktører være av betydning. Videre vil spørsmål om brudd på god dommerskikk kunne komme inn i forbindelse med vurdering av hvordan saksbehandlingen utføres, herunder om dommeren opptrer sendrektig, er dårlig forberedt til møter og mangler organisering av forberedelsen til rettsmøter osv.”

Det er en viktig rettesnor for Tilsynsutvalget om det er påvist forhold som er egnet til å svekke tilliten til domstolene og dommerne, jf. Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 174.

Tilsynsutvalget har lagt til grunn i sin praksis at det må være påvist konkrete forhold, f.eks. i form av krenkende utsagn eller annen klanderverdig opptreden fra dommerens side, for at utvalget skal kunne reagere med disiplinærtiltak.

Når det gjelder klagen mot dommerfullmektigen, anfører klager at hun har «inntatt forhåndsstandpunkt om å innstille» konkursbehandlingen. Klager begrunner anførselen med at dommerfullmektigen må ha fått klare instruksjoner om hvordan konkursbegjæringen skulle behandles og at det i kjennelsen ikke på noe punkt fremgår motargumentasjon som er reist av klager. Dommerfullmektigen bestrider i sitt tilsvarende svar til klagen at hun har inntatt noe forhåndsstandpunkt i saken. Hun bestrider også at tingrettsdommer C har gitt henne instruksjoner om håndtering av saken. Klagers anførsel er ikke støttet av andre uttalelser eller opplysninger i saken. At dommerfullmektigen i kjennelsesgrunnene gir uttrykk for sitt syn på saken gir ikke holdepunkter for at hun var partisk før og under rettsmøtet. Dommerfullmektigens begrunnelse for sine rettslige og bevismessige vurderinger faller for øvrig utenfor det utvalget har myndighet

til å vurdere. Tilsynsutvalget finner etter dette ikke grunnlag for å konkludere med at dommerfullmektigen har opptrådt i strid med god dommerskikk.

I klagen mot tingrettsdommeren anføres at også han var forhåndsinnstilt og hadde inntatt et forhåndsstandpunkt om at konkurs skulle åpnes, at det ikke skulle gis noen form for utsettelse og at saken skulle avsluttes. Videre anfører klager at tingrettsdommeren har instruert dommerfullmektigen. Tingrettsdommeren har i sitt tilsvare opplyst at han ikke hadde noe med behandlingen av konkurssaken å gjøre. Han bestrider å ha instruert dommerfullmektigen, noe dommerfullmektigen også bestrider. Tilsynsutvalget kan ikke se at det er noen holdepunkter som underbygger at tingrettsdommeren har behandlet saken selv, eller instruert dommerfullmektigen. Klagen mot tingrettsdommeren fremstår derfor som åpenbart grunnløs.

Klager har videre anført at sorenskriveren ikke har påsett at henvendelser og prosesskrift fra klager har kommet frem til behandlende dommer. Sorenskriveren har i sitt tilsvare opplyst at dersom klagen gjelder klagers kommentar til konkursrekvirentens sakskostnadsoppgave, som ikke kom frem til dommerfullmektigen før åpningskjennelsen ble avsagt, så skyldes det at klager sendte sine kommentarer på epost direkte til saksbehandler på saken. Klager hadde fått beskjed i rettsmøtet om å sende kommentarene sine til dommerfullmektigens epost. Saksbehandleren hadde fri og dermed ble ikke eposten videresendt. Dette kan ikke sorenskriveren klandres for. Sorenskriveren opplyser videre at det stemmer at klager ved flere anledninger sommeren 2020 har anmodet om å få snakke med behandlende dommer i boet eller sorenskriver. Han har da blitt anmodet om å kontakte bobestyrer eller sende skriftlig henvendelse til tingretten, noe han ikke har gjort. Behandlingen av klagers henvendelser til tingretten, slik som den er beskrevet av sorenskriveren, er etter Tilsynsutvalgets vurdering ikke i strid med god dommerskikk.

Klager har også anført sorenskriveren ikke gitt tilbakemelding til klager på den muntlige klagen over dommerfullmektigens opptreden etter rettsmøtet den 6. februar 2019. Som nevnt kan Tilsynsutvalget ikke behandle klagen mot dommerfullmektigen for forhold som fant sted under dette rettsmøtet som følge av den absolutte klagefristen. Når det gjelder sorenskriverens oppfølging av klagers henvendelse, vises det til at han har opplyst at han hørte på klagers innsigelser mot dommerfullmektigens behandling av saken. Han sa han ville ta dette opp med dommerfullmektigen, noe han gjorde, og at han ikke fant grunn til å gi klager noen tilbakemelding om innholdet i samtalen. Tilsynsutvalget finner ikke at det er grunnlag for å kritisere sorenskriverens valg av oppfølging av samtalen med klager.

Det er dermed ikke grunnlag for å konkludere med at sorenskriveren har opptrådt i strid med god dommerskikk.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B, tingrettsdommer C og sorenskriver D.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning klagefristen er oversittet eller gjelder forhold Tilsynsutvalget ikke har myndighet til å behandle.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B, tingrettsdommer C og sorenskriver D.